

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA WE WROCŁAWIU**

50-413 Wrocław, ul. Walońska 3-5
tel.(071)344 65 87, (071)34 05 920, fax (071)34 05 922
e-mail: wroclaw@uokik.gov.pl

RWR 61-9/07/JM

Wrocław, 5.07.2007 r.

DECYZJA RWR 21/2007

Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2002 r. Nr 18, poz. 172 ze zm.), w zw. z art. 136 ust. 1 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, wskazaną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie Małgorzaty Żyźniewskiej, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo-Uslugowe MARGO, ul. Wejherowska 17/5 54-239 Wrocław, polegające na umieszczeniu we wzorcu umownym o organizację przyjęcia zapisu o treści:

„Spory powstające przy wykonywaniu niniejszej umowy rozstrzygane będą przez właściwy Sąd dla siedziby Organizatora”,

stanowiącego klauzulę wpisaną do rejestru postanowień wzorów umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego,

i nakazuje się zaniechanie jej stosowania.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej Prezes Urzędu), w imieniu którego działa Dyrektor Delegatury, wypełniając swoje ustawowe obowiązki, przeprowadził postępowanie wyjaśniające (sygn. akt RWR 403-3/07/JM) w sprawie wstępnego ustalenia, czy zawierane przez przedsiębiorców z konsumentami umowy dot. organizacji imprez (np. wesel, przyjęć imienninowych, urodzinowych itp.) zgodne są z przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 1993r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. Nr 47, poz. 211 z późn. zm.), ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. 2005 r., nr 244, poz. 2080 ze zm.), a także czy występują w nich niedozwolone postanowienia umowne wymienione przykładowo w art. 385³ kodeksu cywilnego oraz zgodności zapisów umownych z klauzulą generalną z art. 385¹ §1 kodeksu cywilnego.

W jego wyniku wstępnie ustalono, że zachodzi podejrzenie stosowania przez Małgorzatę Żyźniewską, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo-Uslugowe MARGO, ul. Wejherowska 17/5 54-239 Wrocław (dalej: MARGO) we wzorcu

umownym o organizację przyjęcia postanowienia, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorów umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego. Zapisy umowne o podobnej treści Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone postanowienia umowne i zostały one umieszczone w rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone o którym stanowi art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego (przykładowo pod poz. 92, 361, 388).

W związku z tym, postanowieniem nr 110 /2007 z dnia 21.05.2007 r., Prezes Urzędu wszczął z urzędu postępowanie, w związku z podejrzeniem stosowania przez Małgorzatę Żyźniewską prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo-Uslugowe MARGO, ul. Wejherowska 17/5 54-239 Wrocław, praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (dalej: ustawa o ochronie (...)), polegającej na umieszczeniu we wzorcu umownym o organizację przyjęcia zapisu o treści:

„Spory powstające przy wykonywaniu niniejszej umowy rozstrzygane będą przez właściwy Sąd dla siedziby Organizatora”,

stanowiącego klauzulę wpisaną do rejestru postanowień wzorów umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego. Jednocześnie, postanowieniem nr 111/2007 z dnia 21.05.2007 r., Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów informacje uzyskane w postępowaniu wyjaśniającym, sygn. akt RWR 403-3/07/JM, tj:

1. wzór umowy o zorganizowanie przyjęcia w lokalu „Pod zegarem”,
2. wypis z ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia z dnia 21.12.2005 r.
(dowód: karta 1-3)

Do postawionego zarzutu MARGO nie odniósł się.

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

1. Uczestnik postępowania: Małgorzata Żyźniewska jest przedsiębiorcą wpisanym do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia, pod nr 181420. Wymieniony przedsiębiorca prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo-Uslugowe MARGO, ul. Wejherowska 17/5 54-239 Wrocław, a przedmiotem tej działalności jest m.in. działalność rozrywkowa pozostała, gdzie indziej niesklasyfikowana, w ramach której zawiera umowy o organizację imprez z indywidualnymi klientami.

(dowód: karta 4-5)

2. W związku z prowadzoną działalnością w wyżej wymienionym zakresie MARGO stosuje w obrocie wzorzec umowy o organizację przyjęcia zawierający m.in. następujący zapis:

„Spory powstające przy wykonywaniu niniejszej umowy rozstrzygane będą przez właściwy Sąd dla siedziby Organizatora”.

(dowód: karta 5)

3. W Rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod poz. nr 1130 zamieszczono klauzulę o treści: *„Wszelkie spory prawne wynikłe z umowy o świadczenie usług turystycznych będą rozstrzygane przez sąd właściwy ze względu na położenie siedziby Biura Podróży GO TOUR.”* - wyrok SOKiK z dnia z dnia 26 lutego 2007 r. sygn. akt XVII AmC 174/05. Podobne klauzule wpisane zostały także do ww. rejestru pod

pozycjami 1033, 388, 361, 92 (strona internetowa: www.uokik.gov.pl/pl/ochrona_konsumentow/niedozwolone_klauzule/rejestr_klauzul_niedozwolonych/).

Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes Urzędu zważył:

Podstawą do rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o przepisy ustawy *o ochronie (...)* jest uprzednie zbadanie przez Prezesa Urzędu, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Stwierdzenie, że to nastąpiło pozwala na realizację celu tej ustawy, wskazanego w art. 1 ust. 1, którym jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasad podejmowanej w interesie publicznoprawnym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Zdaniem Prezesa Urzędu rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są lub będą klientami MARGO. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Innymi słowy - naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa Urzędu działań przewidzianych w ustawie *o ochronie (...)*.

Art. 24 ust. 1 ustawy *o ochronie (...)* wskazuje, że zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Zgodnie zaś z dyspozycją art. 24 ust. 2 pkt 1 „*przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r.- Kodeks postępowania cywilnego (...)*”.

W niniejszej sprawie MARGO postawiony został zarzut stosowania we wzorcu umownym umowy o organizację przyjęcia zakazanej prawem klauzuli abuzywnej.

Podkreślić należy, iż zbiorowe interesy konsumentów podlegają ochronie przed działaniami przedsiębiorców, które są sprzeczne z prawem, tj. przepisami określonych aktów prawnych oraz zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami.

Jak wspomniano wyżej, zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy *o ochronie (...)*, za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego.

Należy w tym miejscu wskazać, iż wzorce umowne wykorzystywane przy zawieraniu umów z konsumentami mogą być poddane kontroli abstrakcyjnej. Kontroli abstrakcyjnej wzorca jako takiego (art. 479³⁶ – 479⁴⁵ k.p.c.) dokonuje się niezależnie od tego, czy wzorzec był, czy też nie był zastosowany w konkretnej umowie. Kontrola taka obejmuje klauzule pojedyncze lub zbiorowe (cały wzorzec lub jego fragment). Oceny postanowień w wypadku kontroli abstrakcyjnej dokonuje Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wyłącznie do kompetencji tego Sądu należy uznanie postanowień wzorców umownych za niedozwolone. Art. 479⁴³ k.p.c. rozszerza prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Skutek tzw. prawomocności rozszerzonej następuje od chwili wpisania wzorca umowy do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c.

Konsekwencją umieszczenia postanowienia umownego w w/w rejestrze jest to, że posłużenie się nim będzie miało skutek wprowadzenia do umowy elementu bezwzględnie przez prawo zakazanego. Wpis do rejestru niedozwolonych postanowień umownych oznacza, że od tego momentu stosowanie takiej klauzuli jest zakazane we wszystkich wzorcach umownych. Powyższe stanowisko Prezesa Urzędu zgodne jest z orzecznictwem Sądu Najwyższego, który w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. akt III SZP 3/06) stwierdził, iż „(...) stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów (...)”. W uzasadnieniu do powyższej uchwały Sąd uznał m.in., że „(...) praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów art. 23a u.ok.ik. (obecnie art. 24 ustawy o ochronie (...)) obejmuje również przypadki wprowadzania jedynie zmian kosmetycznych polegających na przestawieniu wyrazów lub zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli tylko wykładnia postanowienia pozwoli stwierdzić, że jego treść mieści się w hipotezie zakazanej klauzuli. Stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej, co wpisana do rejestru (...). Przyjęta powyżej rozszerzająca wykładnia art. 23a u.ok.ik. (obecnie art. 24 ustawy o ochronie (...)) znajduje również uzasadnienie w dyrektywach 93/13 oraz 98/27 a także orzecznictwie ETS dotyczącym zasady efektywności (...)”.

Nie jest zatem konieczna dokładna, literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej i stąd niedozwolone będą także takie postanowienia umów, które mieszczą się w „hipotezie” klauzuli wpisanej do rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię.

Przedmiotem niniejszego postępowania jest wykazanie zatem, że zakwestionowany przez Prezesa Urzędu zapis wzorca umownego stosowanego przez MARGO, przy zawieraniu umów o organizację przyjęcia, o treści:

„Spory powstające przy wykonywaniu niniejszej umowy rozstrzygane będą przez właściwy Sąd dla siedziby Organizatora (MARGO-przyp.)”,

jest tożsamy z treścią postanowienia uznanego za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisane do Rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego tj.:

„Wszelkie spory prawne wynikłe z umowy o świadczenie usług turystycznych będą rozstrzygane przez sąd właściwy ze względu na położenie siedziby Biura Podróży GO TOUR.” – poz. nr 1130, wyrok SOKiK z dnia z dnia 26 luty 2007 r. sygn. akt XVII AmC 174/05.

W myśl obowiązujących przepisów, w sprawach cywilnych sądem właściwym miejscowo jest sąd miejsca zamieszkania konsumenta (właściwość ogólna — art. 27 k.p.c), bądź ewentualnie sąd właściwy ze względu na miejsce wykonania umowy (właściwość przemiana — art. 34 k.p.c.). Kwestie właściwości sądu, zgodnie z dyspozycją art. 385³ pkt 23 k.c., nie mogą być wyłączone, ponieważ mogą stanowić dodatkową dolegliwość dla kupującego a także ograniczać realizację przysługujących mu praw. Zatem wskazanie w kwestionowanym zapisie umownym „właściwego Sądu dla siedziby Organizatora” tj. MARGO, jako właściwego do rozpoznania spraw spornych ogranicza ustawowe prawa konsumenta, kształtując stosunki między stronami umowy w zakresie właściwości sądowej w przypadku występowania sporów tj. narzucając właściwość Sądu we Wrocławiu. O niezgodności z prawem tego typu zapisów umownych wielokrotnie wypowiedział się Sąd

Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznając je za klauzule abuzywne. W związku z tym analiza porównawcza wskazuje na jednoznaczność treści porównywanej klauzuli, wskazującej jako właściwy sąd ze względu na położenie siedziby Biura Podróży GO TOUR (klauzula wpisana do rejestru pod nr 1130) oraz „właściwego Sądu dla siedziby Organizatora”, jak w przypadku kwestionowanego zapisu umieszczonego we wzorcu umownym stosowanym przez MARGO.

Zgodnie z powyższym wykazano, iż kwestionowany zapis umowy mieści się w „hipotezie” powyżej wymienionej klauzuli, wpisanej do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod poz. 1130. Zauważyć także należy, iż postanowienia umowne o podobnej treści, jak stosowane przez uczestnika, zostały także wpisane do ww. Rejestru pod poz. 1033, 388, 361,92.

W myśl art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...) stosowanie postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone jest praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Mówiąc o „zbiorowym interesie konsumentów” należy zaznaczyć, iż ustawa o ochronie (...) nie podaje jego definicji, wskazując jednak w art. 24 ust. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. O tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem często lub nawet powszechnie stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy.

W niniejszej sprawie bez wątpienia mamy do czynienia z naruszeniem praw licznej grupy konsumentów, wszystkich konsumentów będących klientami uczestnika, jak i potencjalnych zainteresowanych, którzy mogą zawrzeć z nim umowę o organizację przyjęcia.

Tak więc, w rozpatrywanym stanie faktycznym zachowanie uczestnika nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, lecz mamy do czynienia z naruszonymi uprawnieniami określonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej, licznej grupy obecnych i przyszłych kontrahentów przedsiębiorcy.

Reasumując, skoro wykazano powyżej, iż kwestionowany zapis umowy o organizację przyjęcia jest tożsamy z klauzulą wpisaną do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, to posługiwanie się nim w obrocie konsumenckim uznać należy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazać zaniechanie jej stosowania.

Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 81 ust 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w związku z art. 479²⁸ k.p.c., od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów we Wrocławiu.

Z up. Prezesa Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor UOKiK Del. Wrocław
Zbigniew Jurczyk

Otrzymuje:
Przedsiębiorstwo Handlowo-Uslugowe MARGO
Małgorzata Żyźniewska
ul. Wejherowska 17/5
54-239 Wrocław